

รายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๒๕

(สมัยสามัญ)

วันศุกร์ที่ ๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ฉบับสำนักงานพิมพ์

ครั้งที่ ๑ ถึง ครั้งที่ ๕๕ (สมัยสามัญ) พ.ศ. ๒๕๖๕

สารบัญ

๒๕๖
ครั้งที่ ๒๗/๒๕๗๕

ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๒๗/๒๕๗๕

มติของคณะกรรมการราษฎร ว่าด้วยร่างพระราช
กฤษฎีกา ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์
อย่างอื่นเพื่อขยายถนนของกรมจักรวรรดิ (ซึ่งเดิมมา
แต่ในคราวประชุมครั้งที่ ๒๓/๒๕๗๕

๒๗๕-๓๐๓

มติของคณะกรรมการราษฎร ว่าด้วยร่างประกาศโอน
ตำบลลาดโตนด อำเภอหนองบุรี และตำบลทุ่งสองห้อง
อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีมาขึ้นอำเภอบางเขน
จังหวัดพระนคร

๓๐๒-๓๐๓

ประธานสภาฯ แถลงเรื่องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ถูกกล่าวหาและศาลพิพากษาแล้ว ให้ที่ประชุมทราบ

๓๐๓-๓๐๔

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๒๓/๒๔๗๕

วันศุกร์ที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๕

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เปิดประชุมเวลา ๑๖.๑๕ นาฬิกา

สมาชิกมาประชุม ๕๓ นาย

ประธานสภาฯ กล่าววาทะ รายงานการประชุมครั้งที่ ๒๒ ได้ทำเสร็จเรียบร้อยและวางให้อ่านตามระเบียบแล้ว ถ้าไม่มีใครคัดค้านประการใด ขอให้เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติรับรองรายงานฉบับนี้ ไม่มีใครคัดค้าน อนึ่ง วันนี้จะได้ปรึกษาตามระเบียบว่าด้วยร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นเพื่อขยายถนนคลองถมจักรวรรดิ ซึ่งเป็นเรื่องที่ประชุมได้ลงมติให้ส่งการพิจารณาไว้แต่คราวประชุมครั้งที่ ๒๓/๒๔๗๕ วันที่ ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๕

พระยามานวราชเสวี แถลงว่า ร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นเพื่อขยายถนนคลองถมจักรวรรดินี้ เหตุที่ค้างมาแต่คราวก่อนก็เพราะเหตุว่าที่ประชุมเห็น

จำจะต้องเสียเงินทองในการสร้างถนนสายนี้เป็นเงิน ๓๓๕,๐๐๐ บาท
 คือเป็นค่าซื้อที่ ๒๐,๐๐๐ บาท ให้เป็นค่าริชชิ่งตั้งปลูกสร้าง
 ๓๓๕,๐๐๐ บาท และได้มีข้อโต้แย้งกันหลายข้อ ในที่สุดประธาน
 สภา ฯ (เจ้าพระยาพิชัยญาติ) ได้เสนอเพื่อให้หลักการของรัฐบาล
 ที่ว่าในการดำริตัดถนนให้ดู ในหลักการตัดถนนที่จำก็เช่นเดียวกับ
 กับตัดถนนไปเมืองนนทบุรี ครั้นรัฐบาลเก๋าคิดจะตัดถนนสายนี้โดย
 ไม่ต้องเสียค่าทำถนนโดยซื้อที่สองข้างทาง ไร่ละ ๕๐ เมตร เมื่อ
 ซื้อแล้วก็ตัดถนนตรงกลาง ครั้นทำถนนเสร็จก็ขายที่สองข้างเอา
 เงินมาทำถนนไปได้ แต่ลักษณะการเช่นนี้ผิดกันกับที่จะขายถนน
 คลองถม หนทางที่จะตัดถนนไปเมืองนนทบุรีนั้นผ่านทุ่งนา และมีที่
 ว่างอีกมาก จะซื้อได้ข้างละ ๒๐ เมตร นอกจากถนนนั้นก็ทำได้ซึ่ง
 เจ้าของที่ดินก็คงไม่กีดขวาง ส่วนคลองถมเมื่อถมคลองเสร็จแล้ว
 ที่ดินสองข้างคลองก็ออกมาจตุถนนที่ถมพอคี่ เพราะฉะนั้นถ้าจะให้
 เด็ดไปตัดซื้ออย่างถนนไปเมืองนนทบุรีแล้ว ก็ต้องซื้อที่ไม่เฉพาะแค่ ๒๐
 เมตรของสองข้างถนน ต้องซื้อทั้งหมดซึ่งมาจตุถนนด้วย ซึ่ง
 ราคาตารางวาละ ๕๐๐ บาทก็มี และ ๓๐๐ บาทก็มี คือต้องซื้อทั้งหมด
 จะซื้อเฉพาะเปิดถนนก็มีกฎหมายเพราะออกไม่ได้ ถ้าเช่นนั้นแล้วก็
 จะเป็นการสิ้นเปลืองเงินมากซึ่งนายช่างได้คำนวณอยู่ในราว ๒ ล้าน
 บาทและทั้งไม่มีโอกาสได้คืน จำด้วยการได้เสียแล้วมี ๒ ประการ
 ประการที่ ๑ การตัดถนนถ้าไม่กำหนดเขตคี่ก็เป็นเหตุให้ถนนไม่ตี อีก

แต่ปล่อยให้ อยู่ไปก่อน เมื่อพระราชกฤษฎีกาออกแล้วก็ไม่รูก
 ต้าเข้ามาในแนวเขตต์ ซึ่งคิดว่าการสร้างนานสัก ๓๐ - ๒๐ ปีก็จะสำเร็จ
 ไปได้ แต่มีสมาชิกเถียงว่าจะเอาแปลถ้าที่ดินเหลือยู่เกินกว่า ครึ่ง
 ตามจริงถ้าเอาที่ดินไปทำประโยชน์ เช่นนี้ก็ควรคิดให้บ้าง แต่ว่าเป็น
 ระเบียบใช้มาช้านาน ซึ่งแม้จะได้รับความเดือดร้อนบ้าง ก็เป็น
 ค่าสาธารณประโยชน์มากมาย และยังสำหรับภาคต่อไปข้างหน้า ความ
 ประสงค์ของรัฐบาลที่จะคิดเปิดเมืองให้มีความสะอาดแล้ว เมื่อมี
 พระราชกฤษฎีกาไว้แล้วก็จะทำการได้ ถ้าไม่มีต่อไปการที่จะทำทาง
 น้ำหรือคู นายช่างว่าจะทำได้ยาก ส่วนการที่จะอนุญาตหรือไม่นั้น
 สุดแต่ความดำริของที่ประชุมนี้ ถ้าแม่ เห็นเป็นประโยชน์ ควร ออก
 พระราชกฤษฎีกาแล้ว ก็มีอีกข้อหนึ่งที่จะดำริ คือ ถนนคดงอมนที่
 จะขยายนั้นอยู่ที่คดกับถนนดำเพ็ง แม้ได้ทำการขยายออกไปตามโครง
 การก็จะทำทางระบายน้ำให้ลงไปสู่แม่น้ำได้ง่ายในภาคข้างหน้า

ประ ชาณสภาฯ แถลง ขอ เปลี่ยน ภาวะ ที่ ประชุม เป็น ชุมนุม
 อนุกรรมการเต็มสภา และ กล่าวต่อไปว่าเมื่อได้ พังคความ เห็น ของ
 พระยามานวราชเสวีแล้ว รู้สึกว่ายังเป็น ข้อแตกต่างกัน กับ คำดำเนนที่
 ท่านได้กล่าวไว้ ในคราวประชุม ครวงก่อน ซึ่ง ที่ ประชุมให้เดือนมา
 เพราะฉะนั้นเพื่อป้องกันความเข้าใจผิด จึงขอโอกาสแสดงความเห็น
 ในเรื่องนี้ และขอตาออกจากตำแหน่งประธานชั่วคราวโดยให้รอง
 ประธานนั่งเป็นประธานเพื่อดำเนนการ ประชุมแทน แล้วลงมาแถลงว่า

ออกพระราชบัญญัติ หรือพระราชกำหนดบังคับให้เสียภาษี และอีก
 ประการหนึ่งที่ตั้งรั้วยังไม่เจริญถึงขีดที่จะขอให้ เจ้าของที่ต้องข้างถนน
 ช่วย ทั้งได้ไปสอบดูแล้ว ไม่มีใครยอม ถึงกับว่าถ้าทำเช่นว่านั้น
 ด้วยยอมให้เอาที่ไปตั้งกำแพงนั้นคราตรก็ว่าสุดแท้แต่จะเอาหรือไม่
 เอา เพราะทางออกมีอยู่แล้ว อีกทั้งเจ้าของที่แถวนั้นก็ว่า เจดาม
 ทางกว้าง ๖ เมตรพอแล้ว ที่จะขยายออกอีก ๔ เมตรนั้นไม่จำเป็น
 สำหรับเขา แต่พุดถึงประโยชน์ส่วนใหญ่นั้นแล้ว การขยายถนนให้
 กว้าง นอกจากประโยชน์ในทางอื่นแล้วยังทำให้ถนนตรงด้วย วิธี
 ที่ท่านเจ้าพระยาพิชัยญาติแนะนำก็ได้พยายามทุกอย่างแต่ก็ไม่เห็นทาง
 จะทำได้

พระยามนชาคราช กล่าวหา ที่ว่าเจ้าของไม่ยอมนั้น ได้ถาม
 ดูแล้วหรือยัง หรือว่าเป็นแต่ที่คิดว่าเขาจะไม่ให้เท่านั้น อันที่จริงเรื่องนี้
 ก็น่าจะได้ประโยชน์อย่างที่ท่านเจ้าพระยาพิชัยญาติกล่าว

พระยามานวราชเสวี ตอบว่าได้ส่งคนไปสอบถามแล้ว พวก
 ตำรวจนั้น ที่ดินของเขาแม้แต่นิดเดียวก็เสียขาย และว่าถนนที่มีอยู่
 แล้ว ๖ เมตรนั้นพอใจเขาแล้ว และในการที่จะออกพระราชกฤษฎีกา
 นั้นก็ไม่พอใจเขาอยู่นั่นเอง

พระยามนชาคราช ถามว่า การถามนั้นไม่ควรจะถามเป็น
 ราย ๆ ควรจะถามเอาความเห็นให้เป็นที่กระจัดชัดเจนจะดีกว่า แต่
 เมื่อเห็นว่าชัดของ จึงค่อยคิดว่าจะควรทำหรือไม่ จะดีกว่า

พระยามานวราชเสวี ตอบว่า เรื่องนี้เป็นแต่ให้คนไปถาม
พูดถึงความพอใจแล้ว ทุกคนไม่พอใจทั้งนั้น จึงเห็นว่าไม่มีทาง
อื่นนอกจากที่ประชุมนี้จะดำริเป็นอย่างหนึ่งอย่างใด

พระยาจำแสงนยบตี กล่าวว่ เรื่องถนนสายนี้ความจริงก็เกี่ยว
กับหน้าที่ด้วย แต่ว่าเป็นเรื่องที่ได้ดำเนินการวางสัถิมาก่อน สำหรับ
ข้าพเจ้าเองรู้สึกเห็นด้วยในการที่จะออกพระราชกฤษฎีกา เท่าที่สอบ
สวนได้คิดว่าถนนสายนี้จะเปลี่ยนสายสำคัญต่อไปในข้างหน้า เพราะ
อยู่ในที่ชุมนุมชนระทำเดคำขาย รู้สึกเสียขายอยู่ข้อหนึ่งที่ว่าถนน
สายนี้จะเปลี่ยนสายสำคัญสายหนึ่งในภายหลัง ถ้าหากจะไม่ขยายก็จะ
ใช้เป็นที่ถนนสำคัญไม่ได้ เพราะไม่พอแก่ความต้องการและความ
จำเป็นในเวลาต่อไป โดยเหตุนี้ทางเจ้าหน้าที่คิดว่า สำหรับความ
จำเป็นข้างหน้า เราอาจจะขยายถนนเวลานี้ไปอย่างไม่มีวันอันก็จะ
การสะดวก ปัญหาที่เสนอมานี้ ไม่ใช่จะตัดถนนใหม่ กล่าวคือถนน
นี้อยู่แล้วแต่แคบไป ซึ่งเรียกว่าตรอกขนาดใหญ่ จึงคิดออกพระราช
กฤษฎีกาเพื่อขยายแนวถนนออกไปอีก ๔ เมตร คือข้างละ ๒ เมตร
รวมทั้งที่มีอยู่เก่า ๖ เมตร เป็นถนนกว้างขนาด ๑๐ เมตร อีกอย่าง
หนึ่งคดงถนนนี้ไม่ตรง เมื่อเราได้ออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตต์
แล้วก็จะแก้ไขข้อเหล่านั้นได้ และก็จะได้ถนนงามและตรง ปัญหา
จึงมีว่าเราจะปล่อยให้คดงถนนอยู่เท่านี้ หรือว่าจะขยายให้เป็น
ถนนได้รูปเหลี่ยมทีเดียว ถ้าหากว่าไม่ขยายเลยเวลานี้ ความจำเป็นจะ

ต้องมีข้างหน้าอย่างแน่นอนและจะลำบากขึ้น ส่วนข้อที่ว่าจะให้เจ้าของที่ ๆ ได้ประโยชน์ช่วยค่าทำนั้น คิดว่าเป็นปัญหาภายหลัง ปัญหาที่มีเวลานั้นว่า เราจะขายหรือไม่ ถ้าให้ออกพระราชกฤษฎีกาแล้วก็จะได้นกที่เข้าไว้มีให้เดือนถัดเข้ามา ข้อประการหนึ่งเงินที่จะใช้จ่ายเป็นค่าซื้อที่ก็ประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท ถ้าไม่มีอุปสรรค กรมนคราทรคิดว่าจะใช้ให้ได้ ส่วนที่ดินนั้นรายได้เจ้าของยินยอมก็ให้ช่วย ถ้ารายไหนไม่ยินยอมก็จะพิจารณาตามหลักพระราชกฤษฎีกา ที่ดินไม่ใช่เป็นของเจ้าของเดี่ยว บางทีจะไม่สำเร็จ แต่อย่างไรก็ดีสำหรับความเห็นส่วนตัวแล้วเห็นว่าสมควรจะประกาศ พระราชกฤษฎีกาเป็นทางดำเนิน เพราะถ้าต่อไปถนนสายนั้นจะเป็นสายสำคัญและอีกประการหนึ่งก็มีถนนเก่าอยู่ด้วยแล้ว เพียงแต่จะขยายออกเท่านั้นซึ่งจะได้เป็นถนนที่ตรงและงดงามดี

เจ้าพระยาพิชัยญาติ กล่าวว่า ในการที่คิดจะตัดถนนโดยประสงค์ จะให้เป็นถนน สายสำคัญใน ภายหน้านั้นเห็นด้วยทุก ประการ ส่วนข้อที่คัดค้านนั้นเกิดด้วยการใช้เงินว่าสมควรหรือไม่ คือจะให้เจ้าของที่ ๆ ได้ประโยชน์ ดีจากการตัดถนนนั้นออกจะไม่ได้หรือ

พระยาจำแลงนมดี กล่าวว่า ตามที่ประชาชนกล่าวกันว่านั้นเข้าใจดีแล้ว ปัญหาเช่นว่านี้ได้กล่าวแล้วว่าเป็นปัญหาที่ ๒ ส่วนที่จะทำหรือไม่นั้นก็พยายาม คิดว่า ถ้าหากว่าผู้ที่ได้ประโยชน์ไม่ช่วยหรือช่วยไม่เพียงพอบ้างก็เป็นหน้าที่ทางกรมนคราทร และในส่วนที่ว่าผู้ได้ประโยชน์สมควรจะต้องช่วยเงินในการทำถนนแทนที่จะให้รัฐบาลออก

เงินเองนั้น เมื่อได้ออกพระราชกฤษฎีกามกำหนดเขตคั่นนอนแล้ว ก็พยายามดู

ประชาชนคณะกรรมการราษฎร ถัดว่าเท่าที่ได้ฟังการอภิปรายกันมานั้นพอจะเข้าใจได้ว่า ในกรณีการณ์จะให้ตัววิชาวชิให้ผู้ที่ได้ประโยชน์ออกเงินค่าทำเห็นว่ามีเงินอย่างนั้น มีอยู่อย่างหนึ่งคือ Improvement rate แปลว่า ทำถนนไปทางไหนก็คิดเก็บเอา และเรื่อง Improvement rate นี้ ก็อยู่ในตัววิและเป็นเรื่องของเทศบาลโดยตรง และเมื่อจะออกแล้วก็ต้องเป็นกฎหมายมี system ที่ตั้งโดยไม่จำกัดเฉพาะถนนสายใด ก็เป็นวิธีการสำหรับถนนทุกๆ สายเวลานี้กำลังคิดในเรื่องถนนสายไปปากน้ำอยู่ซึ่งอยากจะรับทำเพื่อตัววิการและคิดว่าจะได้ ส่วนเฉพาะสายที่พิจารณาอยู่นี้เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อไปในภายหน้าหลายอย่าง ควรจะปล่อยให้ไปได้ก่อนแล้วค่อยจัดกันใหม่ในเรื่อง Improvement rate

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ ถัดว่า ตามปัญหาที่พระยาจำแลงนมตั้งคำถามไว้ว่า ๑. ควรตรหรือไม่ ๒. ควรเก็บเงินช่วยหรือไม่ นั้น เฉพาะปัญหาที่หนึ่งก็ควรตัดถนนหรือไม่นั้น ใครจะขอทราบว่าการที่จะทำถนนสายนั้นนี้มีกำหนดแน่ใจแล้วหรือว่าจะทำเมื่อใดจริงๆ จังๆ เพราะเท่าที่ปรากฏก็ได้ประกาศมาหลายรายแล้ว แต่ก็ไม่ได้ทำอะไรลงไปได้ ซึ่งเป็นภาระเดือดร้อนแก่ราษฎร เพราะว่า

เมื่อได้ประกาศลงไปแล้ว บ้านเรือนราษฎรในเขตนั้นจะปลูกสร้าง ซ่อมแซมไม่ได้ เป็นการ immobilize ทรัพย์สินมัตต์ของเขา เห็นว่า ถ้าจะประกาศเป็นเชิงบังคับได้เฉยๆ นั้นไม่เหมาะ และการที่จะทำถนน นั้นไม่ควรคิดแต่ประโยชน์ของรัฐบาลอย่างเดียว ควรคิดถึงประโยชน์ ของราษฎรด้วย เพราะฉะนั้นถ้าไม่แน่ใจว่า จะสร้างเมื่อใดแล้ว อย่า ประกาศดีกว่า แต่ถ้าไม่ทราบนโยบายของกระทรวงมหาดไทยว่า จะมื่ออย่างไรในเรื่องนี้ ถ้าจะทำเสร็จใน ๓๐-๕๐ ปีแล้วเห็นว่ามัน ไม่ควรทำดีกว่า

พระยามานวราชเสวี กล่าวว่า ในข้อที่พระยานิติศาสตร์ฯ แสดงถึงความเดือดร้อนของเจ้าของที่ดินจริง ซึ่งตัวข้าพเจ้าเองก็เคย ถูกมาตั้งในเรื่องเช่นนี้ รู้สึกลำบากจนน่าเห็นใจ แต่เมื่อคิดถึง ส่วนต่างๆ ถึงแผนผังเมืองและสาธารณูปโภคก็เห็นว่า มีประโยชน์เอง อีกประการหนึ่ง รัฐบาลเวลานี้ก็ยากจน และในการที่ราษฎรจะยอม เสียผลประโยชน์นี้เองด้วยเดือดร้อน ในเรื่องเช่นนี้ก็คงได้ ทั้ง ประโยชน์จะพึงมีก็มีใช้แก่ถนนอย่างเดียว ยังได้ประโยชน์ในทาง ระบายน้ำด้วย

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ แสดงว่า ตามที่พระยามานวราชเสวี กล่าวมานั้น ยังมีได้ข้อปัญหาในข้อที่จะกำหนดสร้างแน่นอน เมื่อใด ประการหนึ่งมีชัยที่ควรคิดว่าหลักการที่จะทำให้ทรัพย์สินๆ ทำ อะไรไม่ได้ คือจะปลูกสร้างซ่อมแซมไม่ได้เป็นต้น ย่อมเกี่ยวข้องกับ

ความเจริญของบ้านเมืองด้วย เช่นว่าจะประกาศพระราชกฤษฎีกา
ทั้งไว้ตั้งหลาย ๓๐ ราชัน บ้านเรือนในเขตต์พระราชกฤษฎีกานั้นจะ
ทำอะไรไม่ได้ ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งซึ่งทำให้บ้านเมืองเจริญช้า

พระยาปรีชาสุนทรว่ากันว่า ตามที่ประธานคณะกรรมการราษฎร
ได้กล่าวในเรื่อง improvement rate ว่าคิดไว้เหมือนกัน เห็น
ว่าน่าจะต้องใช้วิธีตั้งอัตราให้ผู้ที่มีกำไรมาลดถนนของตน
สำหรับการสร้างถนนตามส่วน อัตราที่จะตั้งกับถนนเร็วเอาถนน
ลดอัตราเป็นเกณฑ์ เพราะที่แถบนี้ราคาแพง เช่นผู้ที่มีเงินตาม
ถนนตั้งแต่มงแก่นำถึงถนนเยาวราชเก็บวาละ ๒๐๐ บาท ตั้งแต่เยาวราช
ถึงเจริญกรุงเก็บวาละ ๓๕๐ บาท ตั้งแต่ถนนเจริญกรุงถึงถนนหลอด
วาละ ๓๐๐ บาท ทั้งนี้กำหนดอัตราเหล่านี้บัญญัติตั้งไว้ในพระราช
กฤษฎีกาหรือออกเป็นกฎหมายใหม่ ดังนั้นอาจจะได้เงินพอเพียงแก่
การสร้างถนน จะได้ตัดลดการเก็บ improvement rate ที่ถนน
นั้นเสียทีเดียว

พระยามานวราชเสวี ตอบว่า ตามความเห็นของพระยา
ปรีชาสุนทรแต่ละของพระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ก็จะให้เก็บ rate และ
กำหนดเวลาสร้างโดยแน่นอนนั้นดีทุกอย่าง แต่เดี๋ยวนี้บ้านเมืองเรา
จนถึงเป็นปัญหาว่าจะเอาเงินที่ไหนมาทำ ซึ่งเป็นการยากที่จะกำหนด
ลงไปแน่นอนว่าจะทำเมื่อไรได้

พระยาจำเริญยศดี กล่าวว่่า ปัญหาที่พระยานิติศาสตร์ฯ คิดใจ
 ถึงขั้นนี้เป็นปัญหาเก่าแก่ ถ้าถือว่่าเป็นปัญหาบทพร้อมก็มีมาแต่ชั้น
 เดิม เหตุขู่ขากในการตัดสินนี้เข้าใจว่ามีเหตุอยู่สองประการ
 ประการหนึ่งเดิมเรามีผังเมืองแน่นอน เพราะในสมัยนั้นอาจ
 จะเห็นว่าความจำเป็นเพียงพอแล้ว เนื่องจากการที่ไม่มีผังปัญหา
 ความจำเป็นในเวลา^{นั้น} มีขึ้น เมื่อมีขึ้นและประสงค์จะตัดสินในที่ใด
 ก็ประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาเรื่อย ๆ มา ซึ่งเวลานักโตให้เจ้าหน้าที่
 ฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง พิจารณา แผนผังเมือง อยู่แล้ว
 ปัญหาในเรื่องพระราชกฤษฎีกาที่ค้างมาแต่ก่อน ๆ นั้น เฝียยุทุกราย
 ทำให้ลำบากด้วยเหตุหลายประการต่าง ๆ กัน ที่กำหนดไว้เดิมที่จะได้
 จะทำได้ ในปีสองปีก็เกิดมีอุปสรรค เช่นถูกตั้งงบประมาณรายจ่าย
 มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๘ ถึงบัดนี้^๕ ๓ ครั้งแล้ว ทางกรมนคราทรก็
 ถูกตัดเหมือนกัน อีกประการหนึ่งในเวลานี้ในการที่จะออกพระราช
 กฤษฎีกาสำหรับถนนสายนี้^๕ โดยเหตุจำเป็นถนนที่อยู่ในผังเมืองอยู่
 แล้ว ทั้งจะเป็นถนนสำคัญแก่การจราจรต่อไปในภายหน้า อีกทั้ง
 จะใช้ประโยชน์ในการบ่งกันอันตราย จึงไม่ยอมเสียโอกาสที่จะ
 ขออนุญาตใช้พระราชกฤษฎีกาเป็นคราว ๆ ในเมื่อเวลาเกิดเพลิงไหม้
 ปัญหา^๕ นี้ ก็อยากจะให้พิจารณา เสียให้แน่นอน ถึง กำหนด จะตัดสิน
 เหมือนกัน แต่ว่าการวางแผนผังยังไม่สำเร็จ สำหรับกรณีที่ว่าจะหยุด

หรือจะทำต่อไปนั้น แม้ว่าถ้าหยุดกระทรวงมหาดไทยก็จะรู้สึกยินดี
มากที่จะไม่ต้องทำงานอย่างใดหมด แต่อาจเสียผลอย่างอื่นได้
เฉพาะถนนสายนี้ไม่เกี่ยวแก่ไฟไหม้ แต่ว่ามีถนนอยู่แล้ว ถ้าประชุม
นั้นก็ให้ออกพระราชกฤษฎีกาได้แล้ว การที่จะทำได้เมื่อไรนั้นสำหรับ
ค่าที่ดินเพียงสองหมื่นบาท บางที่จะทำได้เพียงพอสำหรับงบประมาณ
ปีหน้า

รองประธานสภา ฯ ในฐานะหนึ่งเป็นประธาน กล่าวว่่า สรุป
ปัญหาที่ได้ฟังอภิปรายมาแล้วแยกได้ เป็นสองอย่าง ๆ หนึ่งว่าควร
ให้ออกพระราชกฤษฎีกาตามที่ได้เสนอไว้แต่เดิม อีกอย่างหนึ่ง
เกี่ยวกับปัญหาอันต่อเนื่องในการที่จะใช้เงิน ว่าควรจะให้เจ้าของ
ที่ดินได้รับผลประโยชน์จากการตรึงถนนออกเงินค่าสร้างถนน ดังนั้น
จึงถามความเห็น ที่ประชุมในเรื่องการที่จะออกพระราชกฤษฎีกาว่า
สมควรจะออกหรือไม่ ในที่สุดสมาชิกแห่งที่ประชุมส่วนมากลงมติ
เห็นพ้องกันว่าควรให้ออกพระราชกฤษฎีกาตั้งกล่าวว่่า เป็นอันว่า
ที่ประชุมอนุมัติให้นำพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและอสังหา
ริมทรัพย์ อย่างอื่นเพื่อขยาย ถนนของกรมจักรวรรดิ ออกประกาศ เป็น
กฎหมายได้

ประธานสภา ฯ ขึ้นนั่งเป็นประธานและกล่าวว่่าบัดนี้จะปรึกษา
ถึงระเบียบวาระที่ ๒ ว่าด้วยร่างประกาศโอนตำบลลาดโคนด อำเภอ

นนทบุรี และตำบลทุ่งสองห้อง อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีมา
ขึ้นอำเภอบางเขน จังหวัดพระนครต่อไป

พระยามานวราชเสวี แถลงว่า การที่โอนตำบลลาดโหนด กับ
ตำบลทุ่งสองห้องมาขึ้นอำเภอบางเขนเช่นนี้ ตามปกติก็ได้โยกย้าย
ถ่ายเทตามความสะดวกของราษฎร ในกรณี กระทรวงมหาดไทยได้
มีคำร้อง นี้ มา ยัง คณะกรรมการราษฎร โดยเหตุราษฎรในท้องที่นี้
สะดวกในการไปศาลและหออทเบี่ยน ซึ่งอาจจะเบียดเบียนไปไม่อยู่
ที่ และการที่แบ่งเขตที่ตั้งตำบลนี้ไว้เช่นนี้บางที่จะสะดวกในสมัย
ก่อน มาบัดนี้การคมนาคมเร็วเพิ่มขึ้น ความสะดวกในการที่จะมา
บางเขนมากขึ้น ราษฎรจึงได้ร้องขอมา และการที่จะโอนนั้นก็เห็นไม่
มีความเดือดร้อน นอกจากเจ้าหน้าที่จะโยกย้ายหออทเบี่ยนและศาล
ความจำเป็นมีอยู่ดังที่กล่าวมานี้

พระยาจำแลนยบดี กล่าวว่า ตามที่พระยามานวราชเสวี กล่าว
นั้นเป็นการตรงกับเรื่องแล้ว แต่ขออธิบายเพิ่มเติมว่าเหตุที่รังคิต
โอน ตามปกติการโอนท้องที่เช่นนี้ กระทรวงมหาดไทยถือเป็น
ความสะดวก และเฉพาะเรื่องนี้มีใช้เรื่องที่กระทรวงมหาดไทยหรือ
เจ้าหน้าที่คิดขึ้นเอง คือมีคำร้องขอมาจากเจ้าขอที่ คือผู้ใหญ่บ้าน
ที่ ๒ ตำบลนนทบุรีมาฟ้องความสะดวกของเขา ซึ่งทาง การก็ได้
ตั้งส่วนแล้วได้ความว่าในตำบลลาดโหนดหมู่ที่ ๓ - ๒ - ๓ ที่จะโอนมา
นี้ ถ้าจะไปสังกัดอำเภอเดิมก็ชนนนทบุรี เดิมทางบกกินเวลา ๓ ชั่วโมง

ทางเรือ ๓ ชั่วโมง คือระยะทาง ๓๓๕ ไมล์ ถ้าจะมาทางอำเภอ
บางขันต์ บดลง เคาโดนรก็ยคิดก็-ที่ว่ากรอำเภอ เว้นแต่มีคลอง กั้น
ส่วนตำบลทุ่งสองห้องนั้นก็โอนมาโดย ฉะเพาะ หมู่ที่ ๒-๓-๔-๕ ซึ่ง
ราษฎรก็ได้ร้องขอมาเอง ในตำบลนี้ได้ไปสอบสอนมาตัวเหมือน
กัน ได้ความว่าถ้าจะไปยังอำเภอปากเกร็ด ต้องขึ้นรถไฟมาลงที่
หลักสี่ หรือตอนเมือง แล้วโดยมาลงเรือที่บางซื่อไปอีกต่อหนึ่งรวม
เวลา ๓ ชั่วโมง แต่ถ้าจะเดินทางบกตามคันนาแล้วจะกินเวลา ๕ ชั่วโมง
จึงจะถึงอำเภอปากเกร็ด เห็นว่าถ้าโอนมาขึ้นอำเภอบางเขน ซึ่งอยู่
ห่างกันเพียง ๔๕ ไมล์ก็จะสะดวกดี และนอกจากนี้ได้สอบสอน
กิจการและเรื่องภาษีอากรอย่างอื่นด้วยแล้วเหมือนกันได้ความว่า ถ้า
โอนมาตั้งประกาศแล้วก็ไม่มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

ประธานสภาฯ ตัดว่า ถ้าไม่มีผู้ใดมีความเห็นอย่างอื่นที่จะ
คัดค้านแล้ว ก็จะตกลงมติด้วย ไม่มีผู้ใดคัดค้าน ในที่สุดก็ประชุม
ได้ตามวิญญูนาให้ประกาศโอนตำบลลาดโหนด อำเภอนนทบุรี
และตำบลทุ่งสองห้อง อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มาขึ้นอำเภอ
บางเขน จึงหัดพระนครไว้

ประธานสภาฯ แถลงว่า เนื่องจากเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม
ได้เข้ามา ตามคำแนะนำของ นายบางซ่าง ซึ่งเป็นสมาชิกในสภาฯ ได้ถูก
ฟ้องในคดีอาชญากรรม บัดนี้ศาลได้พิพากษาพิพากษาเด็ดขาดไปแล้ว

จำเลยไม่มีความผิดให้ปล่อยตัวไป ซึ่งนายจรรยาได้มาแจ้งให้ทราบ
ไว้แต่เหมือนกัน ฉะนั้นจึงขอเสนอให้ที่ประชุมทราบไว้

ที่ประชุม รับทราบ และแสดงความยินดีในโอกาสนี้ด้วย

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๕๕ น

หลวงศกทรรมบดี

ผู้จัดรายงาน

นายมังกร

ปรีชาบุลาสัย

๑๕ ตุลาคม ๒๕

นิติศาสตร์

วุฒิศาสตร์

จรรยา

รายงานฉบับนี้ กรรมการได้ตรวจและสภาผู้แทนราษฎรได้
รับรองแล้ว

พญ.

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร